

Από την Universal studios και τον σκηνοθέτη Daryl Goodrich ένα πάρα πολύ ενδιαφέρον, βαθύ και με πλούσιο υλικό, ντοκιμαντέρ που εξιστορεί το δεύτερο μισό της δεκαετίας του '50, τον τρόπο που ο Enzo Ferrari διοικούσε την ομάδα του, αλλά και το ευρύτερο πνεύμα της ανώτατης βαθμίδας του μπότορσπορ εκείνης της εποχής.

Ακούγεται η φωνή του Commendatore, οι απόψεις του και εύκολα πλέον περιγράφονται οι προθέσεις του και οι πρακτικές του. Άνθρωπος αποφασιστικός, σκληρός, συχνά αδυσώπητος, σημαδεμένος από την μοίρα, έχοντας χάσει τον πατέρα του σε μικρή ηλικία, τον αδελφό του, το γιό του. Οι αγώνες ήταν για αυτόν όλο το σύμπαν.

Υπάρχει η άποψη ότι αγαπούσε τα αυτοκίνητά του περισσότερο από τους οδηγούς του. Ίσως διότι τα αυτοκίνητα του δεν του έκαναν απιστίες. Διότι ο γέρος ήθελε τους οδηγούς του απόλυτα αφοσιωμένους στη δουλειά τους. Και η δουλειά τους, δεν ήταν να αγωνίζονται, ήταν να νικούν. Μαζί του, παρελαύνει πλήθος πρωταγωνιστών εκείνης της εποχής, αλλά και μεταγενέστεροι μελετητές.

Κάποια στιγμή ακούγεται η φωνή της Sally Young, μιας καλλονής φίλης του Mike Hawthorn, φωνή ζεστή γλυκιά με καθαρή άρθρωση, να ορίζει με λίγες λέξεις την εποχή: *«We were intoxicated by the atmosphere. These wonderful, wild men. It was fun. It was like a big family. Everybody knew everybody. But it was dangerous. But wherever you get danger, you get this thrill»*.

«Ήμασταν μεθυσμένοι από την ατμόσφαιρα. Αυτοί οι υπέροχοι, άγριοι άντρες. Είχε πλάκα. Ήταν σαν μια μεγάλη οικογένεια. Όλοι ήξεραν όλους. Αλλά ήταν επικίνδυνο. Μα όπου δέχεσαι φόβο, εισπράττεις συγκίνηση».

Έτσι ακριβώς. Μια μικρή παρέα από νεαρούς άνδρες και νεαρότερες κοπέλες, που ζούσαν σε ένα πρωτόγνωρο περιβάλλον, που στροβιλιζόνταν με μια άνευ προηγουμένου ταχύτητα.

Ο συχνά μακιαβελικός τρόπος διοίκησης του Enzo, που προφανώς προοικονομούσε επιτυχίες, αλλά εφάρμοζε ασφυκτική πίεση στους οδηγούς, οι οποίοι με τη σειρά τους ήταν πρόθυμοι να την αποδεχτούν. Αυτό, υπογραμμίζεται και από το γεγονός ότι συχνά υπήρχαν τέσσερα αυτοκίνητα για πέντε οδηγούς. Κάτι που δημιουργούσε τρομερό πνεύμα ανταγωνισμού. Δυο Βρετανοί, οι Mike Hawthorn, Peter Collins, δυο Ιταλοί οι Eugenio Castellotti, Luigi Musso και ένας Ισπανός, ο μαρκήσιος Alfonso de Portago, είχαν τον ίδιο στόχο. Να επιβληθούν.

Προφανώς δεν είναι τυχαίο, ότι όλοι έχασαν τη ζωή τους μέσα σε αυτοκίνητο. Τον Μάρτιο του '57 ο Castellotti, σε δοκιμές στην Modena οδηγώντας το μονοθέσιο του Enzo για τη

σεζόν που άρχιζε σε λίγες μέρες. Σε έξι μήνες θα γινόταν 27 χρόνων. Τον Μάιο του '57 ο Μαρκήσιος κατά τη διάρκεια του Mille Miglia. Σε έξι μήνες θα τριαντάριζε. Τον Ιούλιο του '58 στο Γαλλικό GP ο Musso, στα 33 του. Τον Αύγουστο του '58 στο Γερμανικό GP ο Collins, τρεις μήνες πριν τα 27 του χρόνια. Τον Γενάρη του '59 ο Hawthorn σε τροχαίο δυστύχημα στην Μ. Βρετανία, τρεις μήνες μετά την στέψη του ως πρωταθλητή στην F1, και τρεις μήνες πριν τριανταρίσει.

Οφείλουμε να θυμηθούμε ότι οι αγώνες τότε, κυλούσαν σε μια εποχή που τα αυτοκίνητα ήταν θηριώδη με κανένα μέτρο ασφαλείας, συχνά υπέφεραν από τεχνικά προβλήματα και οι πίστες ήταν χωρίς αρμό, δίχως πιτ γουόλ, δίχως ούτε στίγμα από τα τρέχοντα προστατευτικά στοιχεία. Κι όλα αυτά σε αγώνες με μουαγιέν πάνω από 150χλμ/ώρα ντιφτάροντας με πολλά σχεδόν παντού, πάνω σε αστεία λάστιχα, σε πίστες δίχως σικαίην, με ακάλυπτα δένδρα και κολώνες. Συγκρινόμενες αυτές οι συνθήκες με τις σημερινές, είναι παράνοια.

Οι οδηγοί αγωνίζονταν με κοντομάνικα, χωρίς ζώνες ασφαλείας, με κράνη λίγο χειρότερα από αυτά που φορούν σήμερα όσοι ασχολούνται με το μπέιζ μπολ, κάπνιζαν αρειμανίως, συμμετείχαν και σε άλλους θεσμούς του μότορσπορ πλην της F1, είχαν κάτι το πολύ ανέμελο, το πολύ ανοιχτό και πλακατζιδικό, εκτός των στιγμών, που θα έπρεπε να συναναστραφούν με τον Enzo.

Υπάρχει μια αφήγηση του Collins, πως ο Commendatore τον άφησε να περιμένει ώρες και ώρες για μια προγραμματισμένη συνάντησή τους. Ο Collins, πάλι, διηγείται ότι την στιγμή που το νέο του θανάτου του Castellotti έφθασε στο τηλέφωνο του Enzo, έτυχε να είναι μαζί του στο γραφείο του. Οπότε τον άκουσε να λέει:

«Oh no, no Castelloti, ..E la macchina?», «Ω όχι, όχι σκοτώθηκε ο Castelloti ...και το αυτοκίνητο;»

Ο Collins, με μια μορφή προσώπου ανάμεσα στον Jon Voight στα νιάτα του και τον Peter Solberg όταν είχε μαλλιά. Ο Collins που είχε ισχυρή φιλική σχέση με τον Hawthorn, αποκαλούσε ο ένας τον άλλον «mon ami mate», από μια ατάκα ενός καρτούν, και αυτή η φιλία προβλημάτιζε πολύ τον Enzo που δεν ήξερε πως να την διαχειριστεί. Είχε συνηθίσει στην αντιπαλότητα. Εδώ, είχε να κάνει με δυο ομόσταβλους που χαιρόνταν το ίδιο, ο ένας για τη νίκη του άλλου. Ο Commendatore είχε βραχυκυκλώσει.

Έτσι ακόμα κι αν έπεσε στην αντίληψη του Enzo, ο συνασπισμός που σύμφωνα με την

σύντροφο του Luigi Musso είχαν συνάψει ο Collins με τον Hawthorn, δεν θα έκαμε οτιδήποτε. Η πανέμορφη Λατίνα Fiamma Breschi, είχε διατυπώσει την άποψη, ότι οι δυο Βρετανοί είχαν συμφωνήσει να μοιράζονται τα κέρδη από τις νίκες τους. Ο Musso σκοτώθηκε στο Γαλλικό GP, σε μια υπερπροσπάθεια να κερδίσει τον αγώνα, διότι τα χρήματα της νίκης θα του έδιναν τη δυνατότητα να εξοφλήσει χρέη από κακές επιχειρηματικές επιλογές και την χαρτοπαιξία. Μετά τον θάνατο του αρρενωπού, γαλανομάτη σμιχτοφρύδη οδηγού του, ο Enzo βοήθησε την Fiamma ποικιλοτρόπως, της άνοιξε, ανάμεσα σε άλλα, και ένα λουλουδοπωλείο στην Φλωρεντία.

Στην εξέλιξη του ντοκιμαντέρ, πέρα από τα πλούσια και έγχρωμα, σπάνια πλάνα, καταθέτουν πολλές εμπλεκόμενες προσωπικότητες τις απόψεις τους και ακούγονται ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες μαρτυρίες, από τους:

Richard Williams βιογράφος του Enzo, Doug Nye ιστορικό του μότορσπορ, Innes Ireland οδηγό της F1, Jean Howarth – Ireland σύζυγο του Ines και πρώην αρραβωνιαστικιά του Mike Hawthorn, Stirling Moss οδηγό F1, Tony Brooks οδηγό F1, Shelagh Montague Brown πρώην σύζυγο του Lance Macklin, Lance Macklin ο οδηγός της Healy που έπεσε πάνω του ο Pierre Levegh στο πλέον πολύνεκρο δυστύχημα της ιστορίας του μότορσπορ στο Le Mans του '55, Peter Collins οδηγό F1, Afonso de Portago οδηγό F1, Louise King σύζυγος του Peter Collins, Nigel Roebuck δημοσιογράφος της F1, Peter Windsor δημοσιογράφος της F1, Phill Hill πρωταθλητής F1, Pina Brooks σύζυγος του Tony Brooks, Fiamma Breschi αρραβωνιαστικιά του Luigi Musso, Mike Hawthorn πρωταθλητής της F1, Rob Walker ιδιοκτήτης αγωνιστικής ομάδας.

Είναι η αποτύπωση μιας μακρινής αλλά όχι ξεχασμένης εποχής, που πραγματοποιείται με τέτοιο τρόπο ώστε να έλξει τόσο τον ανενήμερω όσο και να γοητεύσει το γνώστη.